

INHOUD

INLEIDING		1
	Het onderzoek	1
	Leeswijzer	1
HOOFDSTUK 1	RESPONS EN ACHTERGRONDKENMERKEN	2
	1.1 Respons	2
	1.2 Jaaromzet	2
	1.3 Doelgroepen van organisaties	2
	1.4 Overheveling omzet en cliënten naar gemeenten	4
HOOFDSTUK 2	REGIONALE SAMENWERKING	5
	2.1 Wmo-regio's en regiotafels	5
HOOFDSTUK 3	VOORBEREIDING OP DE TRANSITIES	7
	3.1 Passend aanbod	7
	3.2 Veranderingen voor de eigen organisatie	7
	3.3 Gevolgen decentralisaties voor vastgoed	8
	3.4 Gevolgen decentralisaties voor cliënten en personeel	8
HOOFDSTUK 4	VOORTGANG VAN DE VOORBEREIDING OP DE TRANSITIES	10
	4.1 Inkoop	10
	4.2 Toegang	14
	4.3 Inhoudelijke keuzes	15

Inleiding

Het onderzoek

De transities in het sociale domein hebben grote gevolgen voor gemeenten en aanbieders van zorg en ondersteuning. Als brancheorganisatie voor aanbieders van zorg- en dienstverlening aan mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuigelijke beperking wil de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) **vinger aan de pols** houden bij deze ontwikkeling.

Daarom laat de VGN door BMC Onderzoek een monitor uitvoeren, waarin de voortgang en de gevolgen van de transities voor de leden van de VGN worden gevolgd. De vragenlijst heeft een focus op de Wmo 2015 en in een aantal vragen is specifiek ook ingegaan op de nieuwe Jeugdwet, de Wet langdurige Zorg en de (uitgebreide) Zorgverzekeringswet

De monitor bestaat uit drie metingen per jaar, verspreid over de jaren 2014 en 2015. Deze rapportage geeft de resultaten van de tweede meting weer.

Kwantitatief onderzoek

In de eerste fase van deze meting is er een online vragenlijst uitgezet onder alle 165 leden van de VGN. Deze vragenlijst bestond uit 38 vragen, die anoniem ingevuld konden worden door de deelnemers. U vindt de vragenlijst in de bijlage. Hoofdstukken 1 t/m 4 behandelen de resultaten van het kwantitatieve onderzoek.

Kwalitatief onderzoek

In de tweede fase van deze meting die hierna volgt, worden er verdiepende interviews afgenomen met vertegenwoordigers van 10 instellingen. 35 instellingen hebben aangegeven dat zij benaderd wilden worden voor deze telefonische interviews. De onderwerpen voor deze interviews worden in overleg met de VGN vastgesteld. De resultaten van deze interviews worden later toegevoegd aan deze rapportage.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 behandelen we de respons en de achtergrondkenmerken van de respondenten. In hoofdstuk 2 gaan we in op de regionale samenwerking om vervolgens in hoofdstuk 3 in te zoomen op de voorbereiding op de transities. In hoofdstuk 4 komt de voortgang van deze voorbereiding aan de orde.

Hoofdstuk 1

Respons en achtergrondkenmerken

1.1 Respons

De VGN heeft 165 leden in haar bestand. Deze organisaties zijn aangeschreven, met een uitnodiging naar een online vragenlijst. Vervolgens zijn enkele responsverhogende maatregelen genomen: er is een herinnering uitgestuurd per e-mail, er is een bericht opgenomen in de nieuwsbrief van VGN en de organisatie heeft zelf een directiemail verstuurd om de monitor nogmaals onder de aandacht te brengen van haar leden. 46% van de organisaties heeft de vragenlijst ingevuld.

1.2 Jaaromzet

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de totale jaaromzet bedraagt van de deelnemende organisaties. De organisaties zijn uitgesplitst naar vier omzetcategorieën.

Tabel 1 Jaarlijkse omzet in miljoen euro's

<i>Omzetcategorie</i>	<i>Aantal meting 1</i>	<i>Percentage meting 1</i>	<i>Aantal meting 2</i>	<i>Percentage meting 2</i>
<10 mln.	22	28%	15	20%
10 - 40 mln.	19	24%	18	24%
40 - 100 mln.	23	29%	27	35%
>100 mln.	14	18%	16	21%
Totaal	78	100%	76	100%

Tabel 2 Ledenbestand VGN

<i>Omzetcategorie</i>	<i>Percentage in ledenbestand VGN</i>
<10 mln.	44%
10 - 40 mln.	20%
40 - 100 mln.	23%
>100 mln.	13%
Totaal	100%

Uit een statistische vergelijking met de ledenadministratie van VGN blijkt dat de organisaties met een jaaromzet kleiner dan € 10 miljoen ondervertegenwoordigd zijn. De grotere organisaties (omzet van € 40 miljoen en meer) zijn in dit onderzoek oververtegenwoordigd.

1.3 Doelgroepen van organisaties

Tabel 3 geeft de doelgroepen van de deelnemende organisaties weer. Het merendeel (84%) van de deelnemende organisaties heeft cliënten met een verstandelijke beperking als (een deel van de) doelgroep. Verder zijn organisaties die zich richten op personen met een lichte verstandelijke beperking en

gedragsproblemen en ernstige meervoudige beperkingen goed vertegenwoordigd onder de deelnemers.

Tabel 3 Verdeling doelgroepen/cliënten deelnemende organisaties

<i>Doelgroep</i>	<i>Percentage meting 1</i>	<i>Percentage meting 2</i>
Verstandelijke beperking	88%	84%
Lichte verstandelijke beperking (LVB) en gedragsproblemen	63%	63%
Ernstige meervoudige beperkingen	59%	54%
Niet aangeboren hersenletsel	45%	34%
Lichamelijke beperking	24%	29%
Zintuigelijke beperking	19%	18%
Anders	13%	21%

Tabel 4 Verdeling doelgroepen/cliënten deelnemende organisaties

<i>Doelgroep</i>	<i>Percentage in ledenbestand VGN</i>
Verstandelijke beperking	90%
Lichte verstandelijke beperking (LVB) en gedragsproblemen	61%
Ernstige meervoudige beperkingen	onbekend
Niet aangeboren hersenletsel	22%
Lichamelijke beperking	52%
Zintuigelijke beperking	31%

In tabel 5 wordt weergegeven in hoeveel gemeenten de deelnemende organisaties op dit moment werkzaam zijn. Daarnaast is uitgevraagd op hoeveel gemeenten ze zich zullen focussen vanaf 2015. We zien dat instellingen zich door de decentralisaties in de toekomst op minder gemeenten gaan richten.

Tabel 5 Gemiddeld aantal gemeenten waarop organisatie zich richt

<i>Omzetcategorie</i>	<i>Huidig aantal gemeenten waarin werkzaam</i>	<i>Gemeenten waarop gefocust voor 2015</i>	<i>Percentage afname aantal gemeenten waarin werkzaam t.o.v. huidig aantal *</i>
<10 mln.	15	12	20% (21%)
10 - 40 mln.	34	30	12% (27%)
40 - 100 mln.	30	20	32% (62%)
>100 mln.	61	43	29% (38%)

* % afname meting 1 tussen haakjes.

Bij de validatie zijn bij deze vraag de gegevens van één instelling in de omzetcategorie kleiner dan € 10 miljoen verwijderd uit de data. Deze instelling had aangegeven zich in 2015 op ruim 100 gemeenten te richten. Uit telefonische navraag bleek dat de instelling verwacht in 2015 niet langer zelfstandig te bestaan.

1.4 Overheveling omzet en cliënten naar gemeenten

Voor veel organisaties valt een deel van hun huidige jaaromzet vanaf 2015 niet langer onder de AWBZ maar onder de Jeugdwet of de nieuwe Wmo.

In onderstaande tabel wordt weergegeven welk aandeel van de huidige jaaromzet vanaf 2015 onder deze nieuwe wetten komt te vallen. Ook het verwachte aantal cliënten dat onder deze wetten komt te vallen, is weergegeven. De cijfers zijn uitgesplitst naar de vier omzetcategorieën

Uit tabel 6 blijkt dat bij alle instellingen volgend jaar naar verwachting meer dan de helft van hun jaaromzet onder de WLZ valt. In het gemeentelijk domein valt gemiddeld 24% van de omzet. Gemiddeld valt 15% van de jaaromzet onder de Wmo en 9% onder de Jeugdwet. Ongeveer een derde van de cliënten valt volgend jaar onder de Wmo. Hierin zien we wel verschillen tussen de omzetcategorieën. Met name bij instellingen met een omzet onder de € 10 miljoen is het beeld anders: bij hen gaat 34% van de jaaromzet naar de Wmo.

Tabel 6 Overheveling omzet en cliënten in 2015

	<10 mln.	10 - 40 mln.	40 - 100 mln.	>100 mln.	gemiddeld
% cliënten naar Wmo	49%	34%	24%	33%	33%
% jaaromzet naar Wmo	34%	16%	10%	9%	15%
% cliënten naar Jeugdwet	13%	17%	12%	15%	14%
% jaaromzet naar Jeugdwet	9%	13%	8%	9%	9%
% cliënten naar ZVW	6%	5%	7%	15%	8%
% jaaromzet naar ZVW	21%	3%	2%	13%	7%
% cliënten naar WLZ	44%	52%	55%	43%	50%
% jaaromzet naar WLZ	61%	70%	72%	74%	71%

Hoofdstuk 2

Regionale samenwerking

2.1 Wmo-regio's en regiotafels

Alle 43 Wmo-regio's zijn door tenminste twee instellingen vertegenwoordigd in het onderzoek. In IJsselland zijn de meeste instellingen actief (23% van de deelnemers). In bijlage 1 is de vertegenwoordiging per Wmo-regio uitgewerkt.

9% van de deelnemers neemt in geen enkele regio deel aan de regiotafels. 91% van alle deelnemende organisaties geeft aan in één of meer regio's deel te nemen aan de regiotafels.

In deze Wmo-regio's kunnen aanbieders deelnemen aan de voor het werkgebied relevante regionale overlegtafels met gemeenten, zorgverzekeraars en cliëntorganisaties. De aanbieders zijn gevraagd of zij aan dergelijke overleggen deelnemen. Tabel 7 toont dat de kleine organisaties in alle regio's deelnemen aan de overleggen. Dit geldt ook voor de omzetcategorie van € 100 miljoen en meer. 31% van de organisaties met een omzet tussen de € 10 en € 100 miljoen neemt niet in alle regio's deel aan de overleggen.

Tabel 7 Deelname aan overleggen met gemeenten, verzekeraars, zorgkantoren en cliëntorganisaties

	<10 mln.	10 - 40 mln.	40 - 100 mln.	>100 mln.
Ja, in alle regio's	20%	38%	42%	40%
Ja, in een deel van de regio's	20%	25%	27%	53%
Ja, in 1 regio	60%	19%	19%	7%
Nee	0%	19%	12%	0%

Grote organisaties zijn beter bekend met de regiosecretarissen die de transitie in de voor de instellingen relevante regio's begeleiden, hoewel de bekendheid van deze secretarissen in zijn algemeenheid laag te noemen is.

Tabel 8 Bekendheid met regiosecretarissen

	<10 mln.	10 - 40 mln.	40 - 100 mln.	>100 mln.
Ja, in alle regio's	20%	13%	17%	50%
Ja, in een deel van de regio's	10%	25%	30%	14%
Ja, in 1 regio	0%	13%	8%	7%
Nee	70%	50%	46%	29%

Uit tabel 8 blijkt dat de continuïteit van zorg het meest genoemd wordt als onderwerp van gesprek in regionale overleggen. Indien dit onderwerp van gesprek is, geeft 50% aan dat de gesprekken tot ondertekende afspraken hebben geleid.

56% van de respondenten geeft aan dat de administratieve lasten onderwerp van gesprek zijn. Hierover heeft 61% van de respondenten nog geen afspraken gemaakt met gemeenten. 49% van de respondenten noemt specifieke afspraken over specifieke doelgroepen. Over deze doelgroepen heeft 28% afspraken gemaakt, waarvan het merendeel nog niet ondertekend is.

Ook vernieuwing/innovatie en informatievoorziening worden door een ruimere meerderheid genoemd als onderwerp van gesprek. 36% van de respondenten geeft aan dat er over vernieuwing/innovatie ook afspraken zijn gemaakt. Het merendeel van deze afspraken is echter nog niet ondertekend. 62% geeft aan dat er over informatievoorziening nog geen afspraken zijn gemaakt.

Vragen op het gebied van vastgoed en fricties op de arbeidsmarkt worden door een minderheid van de respondenten als onderwerp van gesprek genoemd. Waar deze onderwerpen wel zijn besproken, heeft dat voor het merendeel (82%) niet tot concrete afspraken geleid. Bij de categorie 'overig, namelijk' (33%) worden voornamelijk contractering, bekostiging en tarieven genoemd.

Tabel 9 Welke van de volgende onderwerpen staan er op de agenda van de regiotafels?

	%
Continuïteit van zorg	85%
Vernieuwing/innovatie	75%
Informatievoorziening	66%
Administratieve lasten	56%
Specifieke afspraken over specifieke doelgroepen	49%
Vragen op het gebied van vastgoed	21%
Fricties op de arbeidsmarkt	20%
Overig, namelijk:	33%

Tabel 10 Afspraken gemaakt in regionaal overleg?

	<i>Ja, en ondertekend</i>	<i>Ja, maar nog niet ondertekend</i>	<i>Nee</i>	<i>Weet niet</i>
Continuïteit van zorg	5%	50%	38%	8%
Fricties op de arbeidsmarkt	0%	18%	82%	0%
Vragen op het gebied van vastgoed	9%	0%	82%	9%
Administratieve lasten	0%	21%	68%	11%
Informatievoorziening	6%	15%	71%	9%
Vernieuwing/innovatie	3%	38%	49%	10%
Afspraken over specifieke doelgroepen	5%	32%	55%	9%
Overig, namelijk:	0%	9%	64%	27%

Hoofdstuk 3

Vorbereiding op de transitie

3.1 Passend aanbod

Van de respondenten geeft 57% aan dat het aanbod (met beperkte aanpassingen) passend is voor de Wmo 2015. Een minderheid van 10% geeft aan dat het niet mogelijk is om het aanbod tijdig aan te passen.

Tabel 11 Mogelijkheden voor aanpassen aanbod

Aanbod is al passend	14%
Passend aanbod, maar nog beperkte aanpassingen nodig	43%
Passend aanbod, maar nog aanzienlijke aanpassingen nodig	33%
Niet mogelijk om aanbod tijdig aan te passen	10%

3.2 Veranderingen voor de eigen organisatie

In tabel 12 is weergegeven welke veranderingen men voorziet voor de eigen organisatie. Het gaat hierbij ook om veranderingen die reeds in 2013/2014 zijn ingevoerd als gevolg van de Wmo 2015. Het ontwikkelen van nieuw aanbod is de meest genoemde verandering. Ook samenwerking/fusie met een soortgelijke aanbieder of met nieuwe partners wordt door een merendeel van de respondenten genoemd. Hetzelfde geldt voor het afstoten van vastgoedlocaties en voor het laten vervallen van een deel van het huidige aanbod.

Opvallend is dat 41% het niet langer bedienen van een bepaalde doelgroep als gevolg van de transitie noemt. In de categorie 'anders, namelijk' worden vooral formatiereductie, reorganisatie en het opstellen van een sociaal plan voor medewerkers genoemd.

Tabel 12 Gevolgen voor de organisatie

	<i>Voorzien</i>	<i>Gerealiseerd</i>	<i>Niet aan de orde</i>
Nieuw aanbod ontwikkelen	69%	16%	15%
Afstoten vastgoedlocaties	54%	8%	38%
Samenwerken/fusie met soortgelijke aanbieder	49%	18%	33%
Deel huidig aanbod (laten) vervallen	48%	10%	42%
Samenwerken/fusie met nieuwe partners in welzijn, ouderenzorg of GGZ	43%	17%	40%
Niet langer bedienen van een bepaalde doelgroep	38%	3%	59%
Outsourcen taken	24%	5%	71%
Anders, namelijk	28%	0%	72%

3.3 Gevolgen decentralisaties voor vastgoed

Aan de instelling is gevraagd of zij als voorbereiding op de Wmo 2015 locaties hebben gesloten of verwachten te sluiten. Tabel 13 geeft een overzicht van de (verwachte) sluitingen van locaties in de vier omzetcategorieën. Grotere organisaties geven het meest aan (64%) dat zij verwachten locaties te zullen sluiten.

Tabel 13 Sluiting van locaties

	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Weet niet</i>
<10 mln.	20%	60%	20%
10 - 40 mln.	22%	50%	11%
40 - 100 mln.	48%	26%	19%
>100 mln.	64%	21%	15%

De (verwachte) sluiting van locaties heeft tot gevolg dat cliënten moeten verhuizen. In onderstaande tabel is weergegeven om welke aantallen het gaat. Bij de grotere instellingen is er vaker sprake van verhuizingen.

Tabel 14 Verhuizing van cliënten

	<i><10 mln.</i>	<i>10 - 40 mln.</i>	<i>40 - 100 mln.</i>	<i>>100 mln.</i>
Gemiddeld aantal cliënten dat moet verhuizen	10	39	54	62

3.4 Gevolgen decentralisaties voor cliënten en personeel

Aan de aanbieders is gevraagd of zij hun cliënten hebben geïnformeerd over de transitie. Uit tabel 15 blijkt dat de 86% van de deelnemende organisaties een communicatieplan heeft en dat uitvoert of gaat uitvoeren.

Tabel 15 Communicatie naar cliënten over de transities

	<i><10 mln.</i>	<i>10 - 40 mln.</i>	<i>40 - 100 mln.</i>	<i>>100 mln.</i>
Ja, ik heb een communicatieplan en voer dat uit	60%	40%	38%	57%
Ja, ik heb een communicatieplan en ga dat uitvoeren	0%	27%	13%	29%
Ik ben een communicatieplan aan het maken	0%	13%	38%	7%
Nee, ik heb hiervoor nog onvoldoende informatie	40%	13%	8%	7%
Nee, ik ben niet van plan om een communicatieplan op te stellen	0%	7%	4%	0%

De respondenten die aangaven over onvoldoende informatie te beschikken om een communicatieplan op te stellen, is gevraagd aan welke informatie zij behoefte hebben. Duidelijkheid over de transities en afspraken met gemeenten werden genoemd. Ook gaven enkele instellingen aan dat zij de keuze hebben gemaakt om ouders of familieleden van hun cliënten al wel te informeren en hun cliënten nog niet.

Ook is aan de aanbieders gevraagd op welke wijze zij hun personeel voorbereiden op de transitie. Een ruime meerderheid van de aanbieders organiseert informatiebijeenkomsten en geeft uitleg over de nieuwe manier van werken en de nieuwe houding en cultuur. Verder valt op dat 62% aangeeft personeel in de eigen organisatie te herplaatsen. Dit geldt met name voor de grotere instellingen met een omzet van € 40 miljoen en hoger. Voor de andere activiteiten geldt dat er geen verschillen zijn tussen de verschillende omzetcategorieën.

Tabel 16 Op welke wijze bereidt u uw personeel voor op de transitie?

Informatiebijeenkomst(en) over de transitie	71%
Uitleg over nieuwe werkwijze	70%
Uitleg/instructie nieuwe houding/cultuur	65%
Herplaatsen personeel in eigen organisatie	62%
Her- en bijscholing, bijv. vanwege nieuwe werkwijze	46%
Omscholen van personeel	22%
Anders, namelijk	22%

In de categorie 'anders, namelijk' worden nog gedwongen ontslag en informatieverstrekking via het lijnmanagement genoemd. Verder wordt aangegeven dat personeel niet geïnformeerd is, omdat veel nog onduidelijk is. Deze onduidelijkheid wordt ook een keer genoemd als reden om de her- en bijscholing te laten starten in 2015.

Hoofdstuk 4

Voortgang van de voorbereiding op de transities

4.1 Inkoop

Het Stappenplan transitie AWBZ van het TransitieBureau Wmo adviseert gemeenten om in deze periode van implementatie de conceptverordening vastgesteld te hebben. 49% van de respondenten geeft aan dat de verordening in de meeste tot alle gemeenten is vastgesteld. Opvallend is dat 21% niet weet of de verordening is vastgesteld.

Tabel 17 Vastgestelde conceptverordening

Ja, alle gemeenten	11%
Ja, de meeste gemeenten	38%
Ja, een/enkele gemeenten	22%
Nee	8%
Weet niet	21%

Gemeenten dienen voor 1 oktober de contracten te sluiten voor de inkoop van de Wmo-voorzieningen. Voor de Jeugdhulp moeten de contracten voor 1 november worden afgesloten. Een derde van de zorgaanbieders verwacht over de Wmo-voorzieningen in de meeste gemeenten tijdig een contract gesloten te hebben en 10% verwacht dat in alle gemeenten gedaan te hebben. Bijna een kwart van de aanbieders denkt dat de gemeenten waar zij hebben deelgenomen aan het inkooptraject, de contracten niet tijdig kunnen afsluiten.

Een meerderheid van 59% geeft aan te verwachten dat over Jeugdhulp in de meeste of alle gemeenten tijdig contracten zullen zijn gesloten.

Tabel 18 Tijdige contractering

(Heeft/verwacht u voor de afgesproken datum een contract te hebben gesloten met gemeenten waarmee u nu nog geen contract heeft gesloten?)

	Wmo	Jeugdhulp
Ja, alle gemeenten	10%	26%
Ja, de meeste gemeenten	31%	33%
Ja, een/enkele gemeente(n)	25%	20%
Nee	23%	17%
Weet niet	12%	4%

Tabel 19 Informatieverstrekking voor het indienen van een goede offerte

	Gemeenten	Zorg- verzekeraars	Zorg- kantoren
Ja, bij alle partijen de benodigde info gekregen	26%	14%	69%
Ja, bij de meeste partijen de benodigde info gekregen	40%	8%	15%
Ja, bij een/enkele partij(en) de benodigde info gekregen	18%	8%	8%
Nee, bij geen partij de benodigde info gekregen	11%	14%	3%
Onbekend/niet van toepassing	5%	56%	5%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat een ruime meerderheid van de respondenten aangeeft bij de meeste tot alle gemeenten en zorgkantoren de benodigde informatie te hebben ontvangen. Over de informatieverstrekking door zorgverzekeraars antwoordt 56% van de respondenten in de categorie 'onbekend/niet van toepassing'. Dit komt overeen met het kleine percentage van de omzet die overgaat naar de ZVW (zie tabel 6 uit paragraaf 1.4).

De inmiddels gesloten contracten met gemeenten zijn niet op alle punten duidelijk. 56% geeft aan de contracten onduidelijk te vinden als het om volume gaat en 46% geeft aan dat de contracten niet duidelijk zijn op het punt van de verantwoording.

Tabel 20 Duidelijkheid van de contracten met gemeenten*(Zijn de contracten met gemeenten op de volgende punten duidelijk?)*

	Prijs	Volume	Verantwoording
Ja, bij alle gemeenten	11%	8%	3%
Ja, bij de meeste gemeenten	30%	15%	15%
Ja, bij een/enkele gemeente(n)	23%	15%	28%
Nee	30%	56%	46%
Weet niet	7%	7%	8%

De contracten die met zorgverzekeraars zijn gesloten, zijn op prijs en volume duidelijk (100%). Een meerderheid van 60% geeft aan dat de verantwoording nog niet of bij een of enkele aanbieders duidelijk is.

Tabel 21 Duidelijkheid van de contracten met zorgverzekeraars*(Zijn de contracten met zorgverzekeraars op de volgende punten duidelijk?)*

	Prijs	Volume	Verantwoording
Ja, bij alle zorgverzekeraars	100%	100%	33%
Ja, bij de meeste zorgverzekeraars	0%	0%	7%
Ja, bij een/enkele zorgverzekeraar(s)	0%	0%	18%
Nee	0%	0%	6%
Weet niet	0%	0%	36%

Aan de instellingen is met betrekking tot een aantal onderwerpen, die zijn weergegeven in tabel 22, gevraagd of zij toereikende afspraken verwachten te maken of hebben gemaakt met gemeenten (Wmo en Jeugdwet). Alleen over bevoorschotting zijn nog vrijwel geen afspraken gemaakt. 49% verwacht dit wel tijdig te kunnen doen.

Tabel 22 Toereikende afspraken met gemeenten
(Heeft u/verwacht u toereikende afspraken te kunnen maken met gemeenten over de volgende zaken?)

	<i>Geen contact hierover met gemeenten</i>	<i>Ja, ik heb afspraken gemaakt</i>	<i>Ja, ik verwacht tijdig afspraken te maken</i>	<i>Nee, ik verwacht niet tijdig afspraken te kunnen maken</i>
Waarborgen continuïteit van zorg voor cliënten zoals bedoeld in het overgangsrecht	0%	100%	0%	0%
Continuïteit in de relatie cliënt en zorgverlener	2%	98%	0%	0%
Voorkomen van onnodige ontslagen	15%	85%	0%	0%
Herstructurering van vastgoed	22%	78%	0%	0%
Bevoorschotting	8%	3%	49%	40%

Ook is gevraagd of de instellingen over deze onderwerpen toereikende afspraken verwachten te maken/hebben gemaakt met zorgverzekeraars. Uit tabel 23 blijkt dat een meerderheid van de respondenten aangeeft dat er over deze onderwerpen geen contact is met zorgverzekeraars. De aanbieders die wel contact hebben, hebben allemaal afspraken gemaakt.

Tabel 23 Toereikende afspraken met zorgverzekeraars
(Heeft u/verwacht u toereikende afspraken te kunnen maken met zorgverzekeraars over de volgende zaken?)

	<i>Geen contact hierover met zorgverzekeraars</i>	<i>Ja, ik heb afspraken gemaakt</i>	<i>Ja, ik verwacht tijdig afspraken te maken</i>	<i>Nee, ik verwacht niet tijdig afspraken te kunnen maken</i>
Waarborgen continuïteit van zorg voor cliënten zoals bedoeld in het overgangsrecht	68%	32%	0%	0%
Continuïteit in de relatie cliënt en zorgverlener	68%	32%	0%	0%
Voorkomen van onnodige ontslagen	75%	25%	0%	0%
Herstructurering van vastgoed	78%	22%	0%	0%

Ook is er gevraagd of de instellingen over deze onderwerpen toereikende afspraken verwachten te maken/hebben gemaakt met zorgkantoren. Uit tabel 24 blijkt dat alleen over het onderwerp herstructurering van vastgoed nog nauwelijks afspraken zijn gemaakt. 43% van de respondenten verwacht dit niet tijdig te kunnen doen.

Tabel 24 Toereikende afspraken met zorgkantoren
(Heeft u/verwacht u toereikende afspraken te kunnen maken met zorgkantoren over de volgende zaken?)

	<i>Geen contact hierover met zorgkantoren</i>	<i>Ja, ik heb afspraken gemaakt</i>	<i>Ja, ik verwacht tijdig afspraken te maken</i>	<i>Nee, ik verwacht niet tijdig afspraken te kunnen maken</i>
Waarborgen continuïteit van zorg voor cliënten zoals bedoeld in het overgangsrecht	5%	95%	0%	0%
Continuïteit in de relatie cliënt en zorgverlener	5%	95%	0%	0%
Voorkomen van onnodige ontslagen	5%	95%	0%	0%
Herstructurering van vastgoed	17%	9%	31%	43%

De Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK) wordt niet of nauwelijks betrokken in de inkoopafspraken.

Tabel 25 Betrekken van de Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK) in de inkoopafspraken

	<i>Gemeenten</i>	<i>Zorgverzekeraars</i>	<i>Zorgkantoren</i>
Ja, bij alle	0%	3%	14%
Ja, bij de meeste	2%	0%	2%
Ja, bij een enkele	11%	0%	4%
Nee	55%	46%	46%
Weet niet/onbekend	33%	51%	44%

46% van de respondenten geeft aan dat het inkoopbeleid voor cliënten met een lichte verstandelijke beperking en gedragsproblemen knelpunten oplevert. Uit de toelichting bij deze vraag blijkt dat de zorgen met name gericht zijn op de cliënten uit deze doelgroep die volgend jaar 18 jaar en ouder zullen zijn. Deze groep wordt niet overal in het inkooptraject Wmo meegenomen. De financiering van de zorg voor deze doelgroep roept vragen op bij veel aanbieders. Een meerderheid van 56% geeft aan nog niet te weten of het inkoopbeleid voor cliënten met een zintuigelijke beperking knelpunten oplevert.

Tabel 26 Gevolgen voor de cliënt
(Zijn er doelgroepen die buiten het inkoopbeleid gaan vallen of waarvoor het inkoopbeleid knelpunten oplevert?)

	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Weet niet</i>
Cliënten met een lichte verstandelijke beperking (LVB) en gedragsproblemen	46%	30%	24%
Cliënten met een verstandelijke beperking	38%	49%	13%
Cliënten met ernstige meervoudige beperkingen (EMB)	23%	43%	34%
Cliënten met niet-aangeboren hersenletsel (NAH)	19%	40%	41%
Cliënten met een lichamelijke beperking	9%	44%	48%
Cliënten met een zintuigelijke beperking	4%	40%	56%
Anders, namelijk	44%	12%	44%

4.2 Toegang

De aanbieders is gevraagd of zij weten hoe gemeenten in hun werkgebied de toegang tot ondersteuning op 1 januari 2015 gaan organiseren. Bijna de helft van de respondenten geeft aan dit in de meeste of alle gemeenten te weten.

Tabel 27 Bekendheid met de organisatie van de toegang

	%
Ja, alle gemeenten	13%
Ja, de meeste gemeenten	35%
Ja, een/enkele gemeenten	31%
Nee	21%

Ook is gevraagd of de aanbieders een rol gaan spelen bij de toegang. Uit tabel 28 blijkt dat een minderheid van de respondenten een rol krijgt bij de toegang. Bij de antwoordcategorie 'anders, namelijk' is voornamelijk aangegeven dat de rol per gemeente kan verschillen en dat de rol die men verwacht te gaan spelen nog niet duidelijk is.

Tabel 28 Rol van de organisatie bij de toegang

	<i><10 mln.</i>	<i>10 - 40 mln.</i>	<i>40 - 100 mln.</i>	<i>>100 mln.</i>
Ja, wij krijgen een adviesrol	13%	7%	9%	7%
Ja, wij nemen deel aan het sociale wijkteam dat de toegang verzorgt	13%	14%	9%	29%
Nee, wij krijgen geen rol	63%	43%	61%	36%
Anders, namelijk	13%	36%	22%	29%

Slechts 31% van de respondenten geeft aan te verwachten dat de toegang in de meeste tot alle gemeenten afdoende georganiseerd is. 65% verwacht dat dit niet of bij een enkele gemeente goed georganiseerd is.

Tabel 29 Verwacht uw organisatie dat er in uw werkgebied gemeenten zijn die de toegang tot ondersteuning in de nieuwe Wmo niet afdoende hebben geregeld voor 1 januari 2015?

	%
Ja, alle gemeenten	10%
Ja, de meeste gemeenten	21%
Ja, een/enkele gemeenten	44%
Nee	25%

4.3 Inhoudelijke keuzes

Een ruime meerderheid van de respondenten zegt onvoldoende informatie te hebben over het registratiesysteem, de monitoring, het kwaliteitssysteem, de financiële verantwoording en de bevoorschotting.

Tabel 30 Heeft u op onderstaande onderwerpen voldoende gedetailleerde informatie over de geplande werkwijze van gemeenten of regio's om uw organisatie goed voor te bereiden op de Wmo 2015?

	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Weet niet</i>
De overgang van de huidige cliënten naar het nieuwe regime	51%	44%	5%
Het registratiesysteem voor de doelgroep	7%	87%	7%
Wijze van monitoring van resultaten	8%	85%	7%
Kwaliteitssysteem voor de uitvoering van taken	26%	69%	5%
De wijze van financiële verantwoording	15%	79%	7%
Bevoorschotting	28%	67%	5%

Vanwege beleidsvrijheid kunnen gemeenten zelf bepalen hoe zij de Wmo in 2015 inrichten. Dit zou kunnen leiden tot (grote) verschillen in de keuzes die gemeenten maken op het gebied van verantwoording, registratie en kwaliteit. Aan de aanbieders is gevraagd in hoeverre de gemeenten in hun werkgebied verschillende eisen stellen.

Uit tabel 31 blijkt dat de helft van de respondenten aangeeft dat de eisen op het gebied van registratie en verantwoording per gemeente zeer verschillend tot verschillend zijn.

Tabel 31 Verschillen tussen gemeente in eisen aan instellingen

<i>In hoeverre stellen gemeenten in uw werkgebied verschillende eisen?</i>	<i>Zeer verschillend</i>	<i>Vershillend</i>	<i>Beetje verschillend</i>	<i>Niet verschillend</i>	<i>Weet niet</i>
Verantwoording	23%	31%	15%	8%	23%
Kwaliteit	11%	31%	15%	15%	28%
Registratie	18%	36%	13%	5%	28%

Een minderheid van 38% van de respondenten geeft aan dat het (goed) lukt om aan deze verschillende eisen te voldoen.

Tabel 32 Voldoen aan verschillende eisen door instellingen

<i>In hoeverre kunt u voldoen aan de verschillende eisen die gemeenten stellen?</i>	
Ja, dat lukt goed	5%
Ja, dat lukt	33%
Nee, dat wordt moeilijk	30%
Weet niet	32%

Met name voor de kleinere organisatie wordt het moeilijk om aan de verschillende eisen te voldoen.

Tabel 33 Voldoen aan de verschillende eisen per omzetcategorie

	<10 mln.	10 - 40 mln.	40 - 100 mln.	>100 mln.
Ja, dat lukt goed	0%	7%	9%	0%
Ja, dat lukt	0%	36%	35%	50%
Nee, dat wordt moeilijk	56%	21%	35%	14%
Weet niet	44%	36%	22%	36%

Tot slot haalt 33% van de organisaties informatie over de Wmo op bij de VGN. In de categorie 'anders, namelijk' geeft 44% aan gebruik te maken van een combinatie van de genoemde informatiebronnen.

Tabel 34 Waar haalt u uw informatie over de transitie Wmo vandaan?

Via VGN	33%
Via de website invoeringwmo.nl	8%
Via de website hervorminglangdurigezorg.nl	7%
Via de website van Invoorzorg	0%
Via website van de VNG	8%
Anders, namelijk	44%

Bijlage 1 Wmo-regio's deelnemende organisaties

Naam regio	Achterhoek	Alblasserwaard-Vijfheerenlanden	Amsterdam-Amstelland	Drechtsteden	Drenthe	Eemland	Flevoland	Food Valley	Friesland
Deelnemers in regio	12%	8%	14%	11%	15%	8%	11%	9%	14%

Naam regio	Gooi- en Vechtstreek	Groningen	Haarlemmermeer	Hoeksche Waard	Holland-Rijnland	IJsselland	Kop van Noord-Holland	Lekstroom	Midden Brabant
Deelnemers in regio	8%	17%	6%	11%	11%	23%	8%	5%	9%

Naam regio	Midden IJssel/Oost Veluwe	Midden Limburg	Midden-Holland	Midden-Kennemerland (IJmond)	Noord Limburg	Noord Veluwe	Noord-Oost Brabant	Peelregio	Regio Alkmaar/Noord-Kennemerland
Deelnemers in regio	22%	11%	9%	11%	9%	15%	11%	6%	9%

Naam regio	Regio Arnhem	Regio Nijmegen	Rivierenland	Stadsregio Haaglanden	Stadsregio Rijnmond	Twente	Utrecht Stad	Utrecht West	West-Brabant
Deelnemers in regio	14%	11%	9%	9%	15%	15%	3%	9%	15%

Naam regio	West-Friesland	Zaanstreek-Waterland	Zeeland	Zuid-Kennemerland	Zuid-Limburg	Zuid-Oost Brabant	Zuid-Oost Utrecht
Deelnemers in regio	6%	8%	9%	8%	9%	11%	6%

Bijlage 2 De vragenlijst VGN Monitor

Algemene gegevens

Om te beginnen willen wij graag wat algemene informatie over uw organisatie ontvangen. Deze gegevens worden anoniem verwerkt.

1. Welke doelgroep(en) bedient uw organisatie? Meerdere antwoorden mogelijk.
 - Cliënten met een lichamelijke beperking
 - Cliënten met een lichte verstandelijke beperking (LVG) en gedragsproblemen
 - Cliënten met een verstandelijke beperking
 - Cliënten met niet aangeboren hersenletsel (NAH)
 - Cliënten met ernstige meervoudige beperkingen (EMB)
 - Cliënten met een zintuiglijke beperking
 - Anders, namelijk
2. Wat is de totale jaaromzet (som der bedrijfsopbrengsten) van uw zorgorganisatie/concern?
 - jaaromzet kleiner dan € 10 miljoen
 - jaaromzet tussen de € 10 en € 40 miljoen
 - jaaromzet tussen de € 40 en € 100 miljoen
 - jaaromzet groter dan € 100 miljoen
3. Welk aandeel van uw totale jaaromzet wordt vanaf 2015 overgeheveld naar het gemeentelijk domein, de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg? Geef een schatting per domein.
 - Naar Wmo:%
 - Naar de Jeugdwet:%
 - Naar de Zvw: ...%
 - Naar de Wlz:%
4. Welk percentage cliënten van uw organisatie komt onder de verschillende domeinen te vallen?
 - Naar Wmo:%
 - Naar de Jeugdwet:%
 - Naar de Wlz:%
 - Naar de Zvw: ...%
5. Binnen hoeveel gemeenten is uw organisatie op dit moment werkzaam?
... gemeenten
6. Op hoeveel gemeenten gaat uw organisatie zich in het kader van de Wmo 2015 focussen? NB: Deze gemeenten noemen we in het vervolg van deze vraaglijst uw 'focusgemeenten'.
... gemeenten

Regionale samenwerking

7. Aan welke Wmo-regio's neemt uw organisatie deel?
<opsomming van de 43 Wmo regio's>
http://www.regioatlas.nl/indelingen/indelingen_indeling/t/wmo_regio_s_2015

8. Neemt u in deze Wmo-regio's deel aan de overleggen met gemeenten, verzekeraars, zorgkantoren en cliëntorganisaties ?
- Ja, in alle regio's
 - Ja, in een deel van de regio's
 - Ja, in 1 regio
 - Nee
9. Welke van de volgende onderwerpen staan er op de agenda van de regiotafels? [*meerdere antwoorden mogelijk*]
- Continuïteit van zorg
 - Fricities op de arbeidsmarkt
 - Vragen op het gebied van vastgoed
 - Administratieve lasten
 - Informatievoorziening
 - Vernieuwing/innovatie
 - Specifieke afspraken over specifieke doelgroepen
 - Overig, namelijk...
10. Zijn er over de besproken onderwerpen afspraken gemaakt?
Herhalen besproken onderwerpen vraag 9, per vraag:
- Ja, er zijn afspraken en die zijn ondertekend
 - Ja, er zijn afspraken maar die zijn (nog) niet ondertekend
 - Nee, er zijn (nog) geen afspraken
 - Weet niet
11. Kent u de regiosecretarissen die de transitie in de voor u relevante regio's begeleiden?
- Ja, in alle regio's
 - Ja, in een deel van de regio's
 - Ja, in 1 regio
 - Nee

Vorbereiding op transitie

De volgende vragen gaan over de manier waarop u uw organisatie nu voorbereidt op de decentralisaties. Als basis voor deze vragen hebben we de fase 1 tot en met 3 genomen van het [Stappenplan transitie AWBZ](#) van het TransitieBureau Wmo.

12. Bent u in staat om uw aanbod op tijd aan te passen voor de start van de **Wmo 2015**?
- Ja, mijn aanbod is al passend
 - Ja, maar ik moet nog beperkte aanpassingen doorvoeren
 - Ja, maar ik moet nog aanzienlijke aanpassingen doorvoeren
 - Nee, dit gaat ons niet meer lukken

Voortgang voorbereiding transitie: inkoop

20. Het stappenplan raadt gemeenten aan om in deze periode van implementatie de conceptverordening vastgesteld te hebben. In hoeverre hebben gemeenten waarop uw zich richt, de conceptverordening vastgesteld?

- Ja, alle gemeenten
- Ja, de meeste gemeenten
- Ja, een/enkele gemeenten
- Nee
- Weet niet

21. Verwacht u voor 1 oktober een contract te hebben gesloten met gemeenten waarmee u nu nog geen contract heeft gesloten?

Wmo

Jeugdhulp

- Ja, alle gemeenten
- Ja, de meeste gemeenten
- Ja, een/enkele gemeenten
- Nee
- Weet niet
- Niet van toepassing

22. Heeft u alle benodigde informatie van de inkoopende partijen gekregen om een goede offerte in te kunnen dienen?

Gemeenten Zorgverzekeraars Zorgkantoren:

- Ja, bij alle partijen de benodigde info gekregen
 - Ja, bij de meeste partijen de benodigde info gekregen
 - Ja, bij een/enkele partijen de benodigde info gekregen
 - Nee, bij geen partij de benodigde info gekregen
 - Onbekend/Niet van toepassing
- [Ruimte voor toelichting]

23. Zijn de contracten met **de gemeente** op de volgende punten duidelijk? .

Prijs

Volume

Verantwoording

- Ja, bij alle
- Ja, bij de meeste
- Ja, bij een/enkele
- Nee
- Weet niet

24. Zijn de contracten met **zorgverzekeraars** op de volgende punten duidelijk?

Prijs

Volume

Verantwoording

- Ja, bij alle
- Ja, bij de meeste
- Ja, bij een/enkele
- Nee
- Weet niet

25. Betrekken inkooppartijen de Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK) in de inkoopafspraken?

Gemeenten zorgverzekeraars zorgkantoren

- Ja, bij alle
- Ja, bij de meeste
- Ja, bij een/enkele
- Nee
- Onbekend/niet van toepassing

26. Zijn er doelgroepen die buiten het inkoopbeleid gaan vallen of waarvoor het inkoopbeleid knelpunten oplevert?

Ja Nee Weet niet

- Cliënten met een lichamelijke beperking
- Cliënten met een lichte verstandelijke beperking (LVB) en gedragsproblemen
- Cliënten met een verstandelijke beperking
- Cliënten met niet aangeboren hersenletsel (NAH)
- Cliënten met ernstige meervoudige beperkingen (EMB)
- Cliënten met een zintuiglijke beperking
- Anders, namelijk

[*Toelichting*]

27. Heeft u/verwacht u toereikende afspraken te kunnen maken met **gemeenten** over:

Routing: eerst aanbieden: ik heb geen contact met gemeenten

Antwoordcategorieën: Ja, ik heb afspraken / Ja, ik verwacht afspraken / nee, ik verwacht hierover niet tijdig afspraken te kunnen maken

- Waarborgen continuïteit van zorg voor cliënten zoals bedoeld in het overgangsrecht
- Continuïteit in de relatie cliënt en zorgverlener
- Voorkomen van onnodige ontslagen
- Herstructurering van vastgoed
- Bevoorschotting

28. Heeft u/verwacht u toereikende afspraken te kunnen maken met **zorgverzekeraars** over:

Routing: eerst aanbieden: ik heb geen contact met zorgverzekeraars. Dan blok overslaan

Antwoordcategorieën: Ja, ik heb afspraken / Ja, ik verwacht afspraken / nee, ik verwacht hierover niet tijdig afspraken te kunnen maken

- Waarborgen continuïteit van zorg voor cliënten zoals bedoeld in het overgangsrecht
- Continuïteit in de relatie cliënt en zorgverlener
- Voorkomen van onnodige ontslagen
- Herstructurering van vastgoed
- Bevoorschotting

29. Heeft u/verwacht u toereikende afspraken te kunnen maken met **zorgkantoren** over:
 Routing: eerst aanbieden: ik heb geen contact met zorgkantoren. Dan blok overslaan
 Antwoordcategorieën: Ja, ik heb afspraken / Ja, ik verwacht afspraken / nee, ik verwacht hierover niet tijdig afspraken te kunnen maken
- Waarborgen continuïteit van zorg voor cliënten zoals bedoeld in het overgangsrecht
 - Volume
 - Tarieven
 - Herstructurering van vastgoed

Voortgang inhoudelijke voorbereiding gemeenten: toegang

30. Weet u hoe gemeenten de toegang tot de zorg en ondersteuning in de Wmo gaan organiseren vanaf 1 januari 2015?
- Ja, alle gemeenten
 - Ja, de meeste gemeenten
 - Ja, een/enkele gemeenten
 - Nee
 - Weet niet
31. Gaat uw organisatie een rol spelen bij de toegang?
- Ja, wij krijgen een adviesrol
 - Ja, wij nemen deel aan het sociale wijkteam dat de toegang verzorgt
 - Nee, wij krijgen geen rol
 - Anders, namelijk....
32. Verwacht uw organisatie dat er in uw werkgebied gemeenten zijn die de toegang tot ondersteuning in de nieuwe Wmo niet afdoende hebben geregeld voor 1 januari 2015?
- Ja, alle gemeenten
 - Ja, de meeste gemeenten
 - Ja, een/enkele gemeenten
 - Nee

Inhoudelijke keuzen Wmo 2015

33. Heeft u op onderstaande onderwerpen voldoende gedetailleerde informatie over de geplande werkwijze van **gemeenten of regio's** om uw organisatie goed voor te kunnen bereiden op de Wmo 2015?

Antwoord categorieën: Ja Nee
Weet niet

- de overgang van de huidige cliënten naar het nieuwe regime
- het registratiesysteem voor de doelgroep
- wijze van monitoring van resultaten
- kwaliteitssysteem voor de uitvoering van taken
- de wijze van financiële verantwoording
- Bevoorschotting

34. Vanwege beleidsvrijheid kunnen gemeenten zelf bepalen hoe zij de Wmo 2015 inrichten. Dit kan leiden tot (grote) verschillen in beleid en uitvoering. In hoeverre hebben gemeenten in uw werkgebied verschillende keuzes gemaakt?

Verantwoordingseisen kwaliteitseisen registratie-eisen
Ja, zeer verschillend
Ja, verschillend
Ja, een beetje verschillend
Nee, niet verschillend
Weet niet

35. U geeft aan dat de eisen tussen gemeenten van elkaar verschillen. In hoeverre kunt u aan de eisen voldoen?

- Ja, dat lukt goed
- Ja, dat lukt
- Nee, dat wordt moeilijk
- Weet niet

36. Waar haalt u uw informatie over **de transitie Wmo** vandaan?

- Via VGN
- Via de website invoeringwmo.nl
- Via de website hervorminglangdurigezorg.nl
- Via de website van Invoorzorg
- Via website van de VNG
- Anders, namelijk

37. Op welke onderdelen van de hervormingen heeft u nog behoefte aan extra ondersteuning??

- Ja, bij de Wlz namelijk
- Ja, bij de Zvw namelijk
- Ja, bij de Wmo namelijk
- Ja, bij de Jeugdwet namelijk
- Nee, geen behoefte